

การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานของสำนักงานคุมประพฤติ กรณีคดีป่าไม้

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาทรัพยากรบุคคล

มกราคม 2552

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีป่าไม้

เป็นที่รับทราบกันดีว่า ปัจจุบันนี้ สังคมได้ตระหนักถึงโทษภัยที่มนุษย์กระทำต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งลักษณะของกระทำมีทั้งที่เจตนา และไม่เจตนา เพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ตลอดจนเป็นเพราะวิถีชีวิตประจำท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องป่าไม้ ที่สังคมไทยกำลังเผชิญอยู่กับปัญหาการบุกรุก ทำลายป่าที่ค่อนข้างรุนแรง

สำหรับเรื่องนี้ กรมคุมประพฤติในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในชุมชนโดยตรง และจากข้อมูลด้านสถิติคดีของสำนักงานคุมประพฤติทั่วประเทศพบว่า มีผู้กระทำผิด ในฐานะความผิดที่เกี่ยวข้องกับคดีป่าไม้ เช่น ความผิดตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น มาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในคดีป่าไม้ให้กับผู้ปฏิบัติงานได้แก่ พนักงานคุมประพฤติ อาสาสมัครคุมประพฤติ และเครือข่ายยุติธรรมชุมชน ใช้สำหรับค้นคว้าเพื่อการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงในคดี การตีความเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ เพื่อการวางแผน แก้ไขผู้กระทำผิด โดยการให้คำปรึกษา แนะนำ การปฐมนิเทศ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ประชาชน ชุมชนในท้องถิ่นที่มีปัญหา อันเป็นการทำงานเชิงรุก เพื่อการป้องกันปัญหา กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาทรัพยากรบุคคล จึงได้ตัดลอกรายชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ “รู้เพื่อเรื่องกฎหมายป่าไม้” ตามโครงการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ แก่ประชาชนในพระราชดำริ พระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา โดยในหนังสือดังกล่าว มีการประมวลรวมกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อกำหนด และประกาศที่เกี่ยวข้องอย่างกว้างขวาง ดังมีรายชื่อข้างล่างนี้

รายชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ◆ พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484
- ◆ พระราชกฤษฎีกากำหนดไม้หวงห้าม พ.ศ. 2530
- ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 24 (พ.ศ. 2518) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484ว่าด้วยการทำไม้หวงห้าม
- ◆ พระราชกฤษฎีกากำหนดของป่าหวงห้าม พ.ศ. 2530
- ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 19 (พ.ศ. 2507) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ว่าด้วยการเก็บหาของป่าหวงห้าม

- ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 26 (พ.ศ. 2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ว่าด้วยการนำไม้หรือของป่าเคลื่อนที่
- ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2498) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ว่าด้วยการแผ้วถางป่า
- ◆ ข้อกำหนด ฉบับที่ 18 (พ.ศ. 2532) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ว่าด้วยการควบคุมการแปรรูปไม้
- ◆ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเขตควบคุมการแปรรูปไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2499
- ◆ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดเขตควบคุมสิ่งประดิษฐ์ เครื่องใช้ หรือสิ่งอื่นใด บรรดาที่ทำด้วยไม้หวงห้าม ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2518 ลงวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2518
- ◆ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507
- ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 1,106 (พ.ศ. 2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ว่าด้วยการทำไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 1,107 (พ.ศ. 2528) ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 ว่าด้วยการเก็บหาของป่าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ
- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการใช้ประโยชน์เกี่ยวกับเรื่องการเข้าไป การผ่านหรือการใช้ทาง และการนำ หรือปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548
- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการอนุญาตให้กระทำการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548
- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 17 มกราคม 2548
- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการอนุญาตให้ทำการปลูกสร้างสวนป่าหรือปลูกไม้ยืนต้นภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2548 ลงวันที่ 17 มกราคม 2548
- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการอนุญาตให้ทำประโยชน์และอยู่อาศัยภายในเขตปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2530
- ◆ พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. 2535
- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการขึ้นทะเบียน การรับรอง การตี ตอก ประทับหรือการแสดงผล ยกเลิก และการทำลายตราที่ใช้ในกิจการสวนป่า พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2535
- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้วาดด้วยการแจ้ง หรือการออกหนังสือรับรองการแจ้งตัดหรือโค่น การเก็บรักษาหนังสือรับรองการแจ้ง บัญชีแสดงรายการไม้ เอกสารสำคัญที่เกี่ยวกับการดังกล่าว

การขอการออกใบแทนหนังสือรับรองการแจ้ง และหลักฐานแสดงการได้ไม้มาโดยชอบจาก
การทำสวนป่า พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม พ.ศ. 2535

- ◆ ระเบียบกรมป่าไม้ว่าด้วยการนำไม้ท่อน ไม้แปรรูป หรือสิ่งประดิษฐ์ฯ ที่ได้มาจากการทำสวน
ป่าเคลื่อนที่ พ.ศ. 2535 ลงวันที่ 8 กันยายน พ.ศ. 2535
- ◆ พระราชบัญญัติเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. 2545
- ◆ กฎกระทรวงกำหนดลักษณะเลื่อยโซยนต์และส่วนประกอบของเลื่อยโซยนต์ พ.ศ. 2551
- ◆ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาต และการออกใบอนุญาต
ให้มิ ผลิต หรือนำเข้าเลื่อยโซยนต์ และการเปลี่ยนแปลงเลื่อยโซยนต์ให้มิกำลังเครื่องจักรกล
เพิ่มขึ้น รวมทั้งคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้รับใบอนุญาต พ.ศ. 2551
- ◆ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตเปลี่ยนแปลงพื้นที่ ให้มิ
หรือใช้เลื่อยโซยนต์ และการขออนุญาตและการอนุญาตให้นำเลื่อยโซยนต์ออกใช้นอกพื้นที่
พ.ศ. 2551
- ◆ ประกาศกรมป่าไม้ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์การอนุญาตเปลี่ยนแปลงพื้นที่ให้มิใช้เลื่อยโซยนต์
ให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ลงวันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2551
- ◆ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504
- ◆ พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535
- ◆ กฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์
ป่า พ.ศ. 2535
- ◆ พระราชบัญญัติวิธีการปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539
- ◆ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1722/2494, 1276/2520, 1424/2520, 1490/2520, 3788/2535,
3502/2539, 5585/2550

หมายเหตุ : เว็บไซต์กรมป่าไม้ <http://www.forest.go.th>

ผู้เรียบเรียง นางนงเยาว์ เขียวสอาด
ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริม
และพัฒนาการเรียนรู้
ศูนย์พัฒนาทรัพยากรบุคคล

ที่ปรึกษา นางสุวิทย์ ฉายากุล ฉางปุนทอง
ผู้เชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะด้าน
การควบคุมและสอดส่อง